

ת"פ 51044/06/19 - מדינת ישראל נגד שלום אחרק, עומר להט (אחרק) - נדון, דיוק שבבי ש. בע"מ כולם

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 51044-06-19 מדינת ישראל נ' אחרק ואח'

כבוד השופטת דנה מרשק מרומ	בפני
המאשימה	בעניין:
מדינת ישראל - באמצעות המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה וע"י עו"ד שמעון חוג'ה	
נגד	
הנאשמים	
1. שלום אחרק	
2. עומר להט (אחרק) - נדון	
3. דיוק שבבי ש. בע"מ כולם על-ידי עורכי-הדין עמית חדד, נועה מילשטיין ואור פלד	

גזר דין (נאשמים 1 ו- 3)

- הנאשם 1 (להלן: "**הנאשם**") והנאשמת 3 באמצעותו (חברת דיוק שבבי ש. בע"מ; להלן: "**החברה**"), הודו בעובדות כתב אישום מתוקן לאחר הליך גישור ובמסגרת הסדר דיוני, והורשעו בביצוע שתי עבירות של **מתן שוחד** לפי סעיפים 291 ו-294 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"; לגבי החברה, בצירוף סעיף 23 לחוק העונשין) ו**פעולה ברכוש אסור במטרה להסתיר או להסוות את מקורו, את זהות בעלי הזכויות בו ואת תנועותיו** לפי סעיף 3(א)(3) לחוק איסור הלבנת הון (להלן: "חוק איסור הלבנת הון"; לגבי החברה, בצירוף סעיף 23 לחוק העונשין).
 - הנאשם הוא הבעלים של החברה, העוסקת בעיבוד שבבים ומספקת דרך קבע מוצרים למל"מ (מערכות לחימה משולבות), שהיא חטיבה בתעשייה האווירית. נאשם 2 הוא בנו של הנאשם, ומשמש בתפקיד בכיר בחברה.
- במועד הרלבנטי לכתב האישום, שימש אלישר פליישמן כמנהל ספרים בתחום הרכבות אלקטרוניות בחברת מל"מ, ומתוקף תפקידו היה עובד ציבור. במסגרת תפקידו היה פליישמן אחראי על הוצאת הזמנות לקבלני משנה שונים, שחלקם סיפקו שירותים לתעשייה האווירית באמצעות החברה, ובמסגרת זאת היה בקשרים מקצועיים עם הנאשם לצורך קידום ההזמנות.
- במועד שאינו ידוע במדויק, ברבעון השלישי של שנת 2017, במסגרת פגישת עבודה בין הנאשם לפליישמן, הציע הנאשם לפליישמן לתת לו מתנה. כשסירב פליישמן להצעה, הציע הנאשם שוב, אך הפעם טען כי המתנה תינתן לילדיו של פליישמן. פליישמן סרב גם להצעה זו.

מספר שבועות לאחר מכן, שלח הנאשם לביתו של פליישמן מחשב נייד משומש וזר פרחים. פליישמן דיווח על האירוע לממונה עליו, ומספר ימים לאחר מכן, נשלח שליח מטעם מל"מ והחזיר את המחשב הנייד לנאשם.

במועד הרלבנטי לכתב האישום, שימש אילן קלמר כראש תחום רכש וקבלנות משנה בחברת מל"מ, ומתוקף תפקידו היה עובד ציבור. חתימתו נדרשה כחלק מאישור הזמנות עבודה מקבלני המשנה של מל"מ, ביניהם החברה.

ביום 2.5.18, הגיע קלמר לפגישת עבודה בחברה, לבקשת הנאשם, מלווה בשני קניינים עובדי מל"מ (להלן: "הקניינים"). במהלך הביקור, הוזמן קלמר למשרדו של הנאשם ללא הקניינים, ובמעמד זה הציע הנאשם לקלמר מתן בשווי 20,000 דולר ו- 2% מכל הזמנת עבודה עתידית שתועבר ממל"מ לחברה (להלן: "הצעת השוחד"), ובתמורה קלמר יעביר במסגרת תפקידו עבודות לטיפול של החברה.

קלמר דיווח על הצעת השוחד לממונה עליו ולקצין הביטחון של מל"מ. קצין הביטחון שיתף את יחידת החקירות של מל"מ ואת משטרת ישראל בדיווחו של קלמר.

ביום 13.8.18 הגיע קלמר, בתיאום עם המשטרה, לפגישת עבודה בחברה עם הנאשם. במהלך הפגישה, שב והעלה הנאשם ביוזמתו את הצעת השוחד באומרו לקלמר "מה שאמרתי זה עומד חי וקיים".

בהמשך שאל קלמר אם מדובר בכסף מזומן, והנאשם ענה לו "בטח. בשטרות ירוק, ירוק בבנק, אין לך מה לדאוג". בהמשך הוסיף הנאשם "אתה תקבל מזומן", והדגיש בהתייחס לכספי השוחד "יש לי כמה תנאים, אתה לא מפקיד אותם בשום מקום". הנאשם אף שיפר את הצעת השוחד והגדיל את עמלת השוחד ל- 2.5% מכל הזמנה שתועבר ממל"מ לטיפול של החברה.

בימים 20.8.18 ו- 22.8.18 משך נאשם 2 באמצעות כספומט, מחשבון הבנק של הנאשם, בידעתו ובאישורו של הנאשם, בשמונה פעמים שונות סכומים של 8000 ₪, ובסך הכל 64,000 ₪ (להלן: "כספי השוחד"), שנועדו להימסר לקלמר כמתת בתמורה לכך שיעביר עבודות ממל"מ לחברה. ביום 20.8.18 המיר נאשם 2, בידעתו של הנאשם, סך של 24,000 ₪ לכ- 6,470 דולר, וביום 22.8.18 המיר, בידעתו של הנאשם, סך של 40,000 ₪ לכ- 10,870 דולר. בהמשך, העביר נאשם 2 לנאשם את הכסף במזומן, במטרה להעבירו לקלמר כמתת.

ביום 27.8.18 הגיע קלמר לבקשת הנאשם לפגישת עבודה בחברה. מיד לפני הגעתו של קלמר למשרדי החברה, התקשר נאשם 2 אל הנאשם ועמד על כך שיש לספור את כספי השוחד פעם נוספת לפני שיימסרו לקלמר. בהמשך, עלו קלמר והנאשם למשרדו של האחרון, והנאשם מסר לקלמר שקית ובה 19,340 דולר כמתת. במטרה "לקנות" את מחויבותו של קלמר לטווח ארוך ובמטרה לפתותו, הבטיח הנאשם לקלמר כי שיתוף הפעולה ביניהם יניב לקלמר טובות הנאה משמעותיות, וכלשונו "אצלי יהיה לך לילדה בית". בהמשך הפגישה הורה הנאשם לקלמר כיצד לנהוג בכספי השוחד, כך שיוכל לעשות בהם שימוש עתידי.

3. במסגרת ההסדר הוסכם, שההגנה תוכל לטעון שהנאשם סבר שמל"מ הפחיתו את כמות ההזמנות מהחברה בעקבות מתן המחשב לפליישמן, ונוכח האמור נתן הנאשם שוחד לקלמר מתוך אמונה שהיקף

העבודה ממל"מ ישוב להיות כפי שהיה קודם, כאשר המאשימה לא תסתור את הטענות האמור. עוד הוסכם על חילוט הכסף התפוס בסך 19,340 דולר שניתן לקלמר וכן 50,000 ₪ שנתפסו אצל הנאשם. לא גובשו הסכמות עונשיות.

4. נאשם 2, בנו של הנאשם, הורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירה של סיוע למתן שוחד, כאשר הצדדים עתרו במשותף להשתת עונש של 9 חודשי מאסר לנשיאה בדרך של עבודות שירות, ובית-המשפט (כב' השופט קובו) הטיל, בנוסף, קנס בסך 660,000 ₪ (כשלעניין זה הוצג טווח מוסכם שנע בין 600,000 ₪ ל - 1,300,000 ₪).

תסקיר שירות המבחן

5. מהתסקיר שהוגש למדתי, כי הנאשם כבן 72, נשוי ואב לארבע הילדים בוגרים, מתגורר בנס ציונה ועובד בחברה אותה הקים. תיאר קשר קרוב עם אשתו ילדיו ורואה עצמו כאב מסור ומעורב בחייהם.

הנאשם עלה עם הוריו מתימן כשהיה בן חודש, גדל במעברה בתנאי מחייה קשים, השלים 8 שנות לימוד ונשר מהלימודים על מנת לסייע בפרנסת המשפחה, ולדבריו לקח על עצמו את תפקיד האב (אביו לקה בנפשו ואושפז). שירת בצבא למשך 4 חודשים, ולדבריו הוגדר כתומך משפחה ולכן שוחרר. מגיל 21 ובמשך כ- 8 שנים עבד בתעשייה האווירית. בהמשך פתח עסק לעיבוד שבבים, שנסגר כעבור כשנה לאחר שצבר חובות. הנאשם הקים בית מלאכה בשטח ביתו, בו עבד כ- 8 שנים, ולאחר מכן הקים וניהל את החברה.

בעקבות ההליך המשפטי, נאלץ למכור את החברה ועובד כשכיר. מסר, כי עבר התקף לב לפני כעשור, ומטופל בכדורים. בעקבות הגשת כתב האישום, מתמודד לדבריו עם חרדות.

אשר לעבירות מסר, כי במשך השנים עבד עם התעשייה האווירית וסיפק לה ציוד. שיתף כי ההזמנות מהתעשייה האווירית פסקו, וסבר כי מבקשים ממנו שוחד על מנת לחדש את ההזמנות. הסביר, כי ללא הזמנות מהתעשייה האווירית החברה שלו הייתה בסכנת קריסה כלכלית, והפחד לחוות שוב מצוקה כלכלית הניע אותו לבצע באופן מודע את העבירות. הנאשם מסר עוד, כי לא חשב שיפילילו אותו, מאחר ולתפיסתו נרמז לו לתת שוחד. תיאר תחושות קשות שבעקבות מעשיו סיבך גם את בנו בפלילים. ההתרשמות היא כי הנאשם מתקשה לבחון את התנהלותו, מחזיק בעמדות הנותנות לגיטימציה לכל התנהלות על מנת למנוע את קריסת החברה שהקים, הוא מרוכז במחיר האישי אותו משלם, ומשליך חלק מהאחריות לרמזים שלכאורה ניתנו לו.

שרות המבחן התרשם מאדם אשר מתקשה להתמודד עם מצבי משבר ולחץ, אז יכול לפעול מתוך ריכוז עצמי ורצון להקל על מצבו, ללא בחינה מעמיקה של השלכות מעשיו. להערכת השירות, העבירות בוצעו בתקופה משברית שחוה, מתוך חשש לקריסת החברה שהקים, רצון להימנע ממצוקה כלכלית ותחושות כישלון, לצד קיום עמדות מקלות ועמדות הנותנות לגיטימציה להתנהלות עוברת חוק, על מנת לשמר את החברה.

לאור מכלול הנתונים, לאחר שנשקלו גורמי סיכון והסיכוי, הערכת שירות המבחן היא כי הנאשם אינו מתאים להליך

טיפול במסגרת השירות, ועל כן אין המלצה טיפולית שיקומית בעניינו.

ראיות לעונש

ראיות מטעם התביעה

6. הוגש רישום פלילי של הנאשם (ע/1), ממנו עולה כי לחובתו של הנאשם שתי הרשעות שהתיישנו: הרשעה משנת 2009 בגין ביצוע עבירה של תקיפת סתם אשר הסתיימה בענישה מותנית והרשעה משנת 2000 בגין ביצוע עבודות בלא היתר, אשר הסתיימה בענישה של קנס.

ראיות מטעם ההגנה

7. **חוות דעת רפואיות של פרופ' מוטי רביד (נ/1)** מיום 12.7.20. לבקשת ההגנה בדק את הנאשם, עיין במסמכים רפואיים ופירט את בעיותיו הרפואיות של הנאשם: בשנת 2009 עבר התקף לב וצינתור. שאר בעיותיו הרפואיות מתוארות בחוות הדעת, ומפאת צנעת הפרט לא יפורטו.

חוות דעת פסיכיאטרית של פרופ' אברהם ויצמן (נ/2) מיום 4.1.22. בהתאם לבקשת ההגנה ערך את חוות הדעת, לאחר שבדק את הנאשם כשלוש פעמים, והתבסס על מכתב של ד"ר נילי כהן רוכברגר (נ/3) ועל התרשמות ישירה מהנאשם.

גם כאן, מפאת צנעת הפרט, יצינו רק עיקרי חוות-הדעת: ניכרת התחלה של בעיה קוגניטיבית; הנאשם מבטא ייאוש לגבי עתידו, מביע חרדה ואימה מאפשרות של מאסר, ואי היכולת שלו לשרוד מאחורי סורג ובריח.

לדבריו של הנאשם, בשנים האחרונות על רקע ירידה בהזמנות במפעלו, נכנס לחרדה קיומית כלכלית, שלדבריו הובילה אותו לביצוע העבירות. בשנה האחרונה עובר הליך שיקומי.

ההערכה היא שמדובר באדם הסובל מחרדה קיומית, עקבית ומופרזת מעוני ואובדן ביטחון כלכלי על רקע חוויות ילדותו, וכי העבירות בוצעו על הרקע האמור.

בתחילת ההליך הנאשם היה שבר כלי, שעסוק בהאשמת האחר. בפגישה האחרונה עם הנאשם פגש באדם שמגויס להליך השיקום, מעבד את המצב בו נמצא, מבין את הטריגרים שגרמו לו לפעול כפי שנהג, ומוכן לבצע עבודה מאומצת כדי לשנות את דפוסי התנהגותו ולשקם את חייו. מצבו הנפשי מוחמר על רקע ירידה קוגניטיבית, רעד ונפילות חוזרות.

לאור כל המפורט, יש לשקול להימנע מהטלת עונש שכולל מאסר בפועל, ולאפשר לנאשם להמשיך בתהליך השיקומי. כניסתו למאסר תפגע קשות בהליך השיקומי, ועלולה בסבירות גבוהה להחמיר את מצבו הנפשי.

חוות דעת של ד"ר נילי כהן רוכברגר (נ/3) מיום 3.1.22, בעלת תואר דוקטור בקרימינולוגיה יישומית, התמחות בעבריינות נוער ומשנת 2020 עוסקת בייעוץ טיפולי לחשודים בהליך הפלילי. בחוות-דעת זו חזרה על סקירת תולדות חייו ונכתב, כי ה"אבחנה", לאחר שיחותיה עם הנאשם, על רקע סיפור חייו, שהנאשם לוקה בחרדה כלכלית, שהיא חרדה קשה, לופתת ומאיימת ביותר, המאפיינת אנשים לא מעטים בשלב מסוים בחייהם או באופן קבוע. מדובר בחרדה מתמדת לגבי פרנסה, קשורה בעיסוק כפייתי בכסף, שלא יצליח לשמור עליו, ובעיקר פחד מאיבוד ההון ושלא יוכל לפרנס את משפחתו.

במהלך הטיפול הנאשם סיפר על אודות הנסיבות שהובילו לכתב האישום. מבחינת הנאשם היה קרוב מאוד לנקודת ההתחלה, בה אין לו את האמצעים לקנות עוף לילדיו הקטנים, מצוקה כה גדולה עד כדי שנלוו לה תסמינים פיזיולוגיים של חרדה.

שילוב של שתיית אלכוהול מרובה והחרדה הקשה הובילו את הנאשם במצוקתו להציע לעובד התעשייה האווירית כסף כמוצא לפחדיו ולמחשבותיו המשתקות בעניין איבוד הונו ומפעל חייו. באמצעות השוחד ביקש הנאשם למנוע הפסדים כספיים כדי לשמר את הקיים, ולא כדי לקבל עבודות נוספות או יתרון בלתי הוגן מול אחרים. הציע כסף בשל חשש קיומי לאבד את כל הישגיו וכספו. החרדה הכלכלית ניהלה ומנהלת את ההתנהגות והמעשים של הנאשם, ולמעשה ניווטה ומנווטת כל צעד בחייו.

תיארה את תסמיני החרדה הכלכלית וביטויים אצל הנאשם. הנאשם הביע בטיפול מודעות למצבו ורצון כן להתמודד עם קשייו. מכיר באחריות ובטעויות הקשות שעשה, כואב את האופן שבו פעל ומביע צער על כך שמתוך מצוקתו פגע בבנו. ככל שהנאשם ייכנס לכלא, יעצר הליך השיקום שהחל, ומהלך זה עלול להוביל לרגסיה, עד כדי חזרה לנקודת ההתחלה.

ד"ר כהן רוכברגר חזרה על עיקרי הדברים גם בבית-המשפט כחלק מראיות ההגנה לעונש, כאשר הוברר כי הגיע אליה בעקבות הפניה של צוות ההגנה לטיפול והיה אצלה בטיפול למשך שנה בתדירות של פעם בשבוע.

בחקירה נגדית לב"כ המאשימה אישרה, שהתמחתה במשך שנה בכלא אופק, וזה הוא הניסיון התעסוקתי היחיד שלה בשב"ס. בחוות דעתה התבססה על מפגשים עם הנאשם וחומרים אקדמיים, ועיינה בתסקיר שירות המבחן. אינה מודעת לעבר פלילי קודם של הנאשם.

אישרה שהנאשם הגיע אליה לטיפול ב- 21.10.20, וביטא חרדה מההליך המשפטי. הסבירה שהחרדה המתוארת בחוות דעתה היא מגזר הדין וחרדה כלכלית, והשיבה שהחרדה הכלכלית זה הבסיס לעבירה. היא מודעת להמלצת שירות המבחן, אך לדעתה, גישת שירות המבחן לפיה הנאשם אינו מתאים לטיפול מוטעית, כאשר התנאים בשירות המבחן אינם מאפשרים העמקה בתכנים המורכבים שהביא הנאשם.

מסמכים חשבוניים נוספים בקשר לחברה (נ/4), מהם ביקשה ההגנה ללמוד על ירידה בהכנסות בשנת 2020, ותעודות הוקרה ועדויות של אנשים שהביעו תודה למעשי הנאשם (נ/5).

בתו של הנאשם, שלי אחרק אלבוים, רואת חשבון במקצועה, סמנכ"לית כספים, תיארה את האהבה ללא-גבולות של אביה לילדי, את דמותו הדומיננטית בקרב ילדיו והנכדים, וכי המפעל היה כל חייו. סיפרה שאביה מעסיק במפעל אנשים עם מוגבלויות, עולים ופנסיונרים, אנשים ללא יציבות כלכלית. מיום שנלקח לחקירה, נכנסו לטלטלה גדולה, עיקלו חשבונות בנק, ללא יכולת לשלם משכורות, ואביה התמוטט. תיארה את השינוי שחל בו - מאדם עם שמחת חיים ומעורבות, לאדם שמתקשה בתפקוד, מנוכר ודכאוני וסובל מבעיות שינה.

מר איתן קוטר, חתנו של הנאשם, נשוי לבתו הבכורה של הנאשם, תיאר כי הנאשם היה העוגן שלו בעת שהקים חברה, וללא הייעוץ שקיבל ממנו לא היה מצליח במשימה. הנאשם הוא אדם חכם, אהוב מאוד על משפחתו, הגיע להישגים בזכות עצמו, וכיום הוא "שבר כלי".

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה הדגיש, כי כתב האישום המתוקן, שגובש בתום ניהול כל פרשת התביעה, מתאר שני אירועים של מתן שוחד - מתן מחשב נייד משומש לפליישמן ומתן כסף מזומן לקלמר וכן הצעה לקבלת 2.5% מכל עסקה עתידית שתגיע לפתחו של הנאשם והחברה, תוך שבנו של הנאשם מושך את הכסף המזומן בפיצול ולאחר מכן ממיר אותו.

המדובר במעשים חמורים, כאשר עבירת שוחד אחת רודפת את קודמתה, אופן מתן השוחד משתכלל ובמתן השוחד השני נלווית גם עבירה של הלבנת הון, ויש בהם כדי להצביע על כך שהנאשם ראה במתן השוחד אמצעי להשגת מטרותיו מתוך בצע כסף.

ב"כ המאשימה ציין, כי באופן חריג ביותר שני עובדי הציבור שניתן להם השוחד גילו הגינות ויושרה, ודיווחו לממונים עליהם על אודות השוחד שהנאשם נתן להם. אלמלא היו נוהגים כך, תכניתו של הנאשם הייתה יוצאת לפועל והדבר היה מביא לפגיעה קשה באמון הציבור.

במסגרת הסדר הטיעון הוסכם, שההגנה תוכל לטעון כי השוחד לקלמר ניתן מתוך המחשבה שמל"מ הפחיתו את כמות ההזמנות בעקבות מתן המחשב לפליישמן, ולכן המאשימה תסכים לקבוע מתחם ענישה אחד לשני האירועים, כאשר יש להתחשב בכך שהנאשמים הודו בשתי עבירות שוחד ועבירת הלבנת הון.

ב"כ המאשימה פירט באשר לערכים המוגנים שנפגעו והדגיש את חומרתה של עבירת הלבנת ההון, שלצידה עונש של עד עשר שנות מאסר וענישה כלכלית מוחשית.

נסיבות ביצוע העבירה מלמדות על כך שבעניינו של פליישמן, הנאשם למעשה כפה עליו לקבל את השוחד, גם לאחר שפליישמן סירב. במקרה השני, הנאשם הגדיל את סכומי השוחד והכל לשם בצע כסף, ומתוך תפיסה

לפיה רווחי החברה מצדיקים את האמצעים, לרבות השחתת עובדי ציבור. למעשיו של הנאשם קדם תכנון, כשעבירת הלבנת ההון מלמדת על תכנון משמעותי ועל שכלול שיטת מתן השוחד נוכח כישלון מתן השוחד הראשון. בנו של הנאשם הוא שביצע משיכות מפוצלות של מזומן והמיר את הכסף לדולרים בידעתו ובאישורו של הנאשם. הנאשם הוא הדומיננטי בביצוע העבירות, הוא שהגה את הרעיון, יזם את השוחד, מבצע בלעדי באירוע הראשון, ובאירוע השני פעל כמתכנן ומבצע תוך שגרר את בנו לביצוע העבירות.

רק בשל אחריותם של עובדי התעשייה האווירית לא נגרם נזק בפועל, אך הנזק הפוטנציאלי היה ממשי, כאשר מדובר בשני עובדי התעשייה האווירית שאחראים על אספקת עבודה לחברה של הנאשם.

ב"כ המאשימה עתר לקבוע מתחם עונש הולם שנע בין 24 ל- 48 חודשי מאסר.

אשר למיקומו של הנאשם בתוך מתחם הענישה, חזר על נסיבותיו האישיות של הנאשם, על כך שלשירות המבחן אין המלצה טיפולית בעניינו, וכי חוות-הדעת שהוגשו מטעמו אינן מבססות התחשבות מיוחדת בו. ב"כ הפרקליטות טען, כי ממכלול הדברים הוא למד על מי שלקח אחריות חלקית בלבד, אשר מתקשה לבחון את ההתנהלות שלו, מחזיק בעמדות שנותנות לגיטימציה להתנהגותו ומשליך את אחריות על אחרים.

ב"כ המאשימה טען כי יש למקם את עונשו של הנאשם במרכז מתחם הענישה, היפנה לקנס שהוטל על הנאשם 2 - שהיה בבחינת מסייע בלבד, ועתר להטיל על הנאשם מאסר בפועל בן 36 חודשים ולהטלת קנס גבוה באופן משמעותי מזה שהוטל על הנאשם 2. באשר לחברה, עתר להטיל קנס לשיקול-דעת בית-המשפט.

10. ב"כ הנאשם חזר והדגיש את מהלך חייו של הנאשם, כאשר ברקע ביצוע העבירות מצוי הפחד המשתק שלא יוכל לפרנס את משפחתו, אותה "חרדה כלכלית" עליה הצביעה ד"ר כהן רוכברגר. הנאשם מבין את חומרת מעשיו, הודה מהרגע שהוגש כתב-האישום, מודע לכך שחטא והחטיא את בנו - נתון שקשה לו מכל עונש.

אירוע המחשב, שבאופן רגיל לא היה מוגש בגינו כתב-אישום, גרם לנאשם לקריסה כלכלית, ומתוך אותה חרדה ומצוקה קיומית שחוה, קיבל החלטה קשה שעניינה אירוע השוחד השני. ב"כ הנאשם ציין לשבח את התנהלותם של עובדי הציבור, ובסופו של יום דבר השוחד לא הביא לכל רווח - נסיבה שהיא לזכותו של הנאשם. ואמנם, הנאשם הודה מהרגע הראשון באירוע מתן השוחד לקלמר, הודיה שיש להתחשב בה בשעת גזירת-הדין. באשר לעבירת השוחד לפליישמן נטען, כי המדובר במחשב משומש שאין לו שווי כלכלי, שניתן לעובד ציבור שאינו אחראי להזמנות של הנאשם.

עבירת הלבנת ההון בנסיבות כתב-האישום היא עבירה נלווית ומאולצת, כשהמדובר בכתב-אישום שראוי היה להגישו בבית-משפט השלום, ועל כן אין בעבירה זו כדי להצדיק החמרה בעונש.

חוות-הדעת הרפואיות שהוגשו בעניינו של הנאשם מעלות תמונה של אדם מבוגר בן 73, אשר סובל ממגוון בעיות רפואיות ונפשיות ובהקשר זה לא ניתן להתייחס אליו כאל אדם רגיל.

בצל ההליך הפלילי, מפעל החיים של הנאשם התרסק, כאשר בעבר במפעל הועסקו 40 עובדים, וכיום המחזור הכספי צנח כמעט לאפס, כך שלנאשם ולמשפחתו נגרם נזק כלכלי אדיר.

ב"כ הנאשם הזכיר, כי הנאשם טס לתורכיה לצרכי עבודה - ולא על-מנת לברוח, והוא ובנו נעצרו באמצע הלילה, לא איפשרו להם להתייעץ עם עורך-דין, ודברים קשים הוטחו בעיקר בנאשם 2. נטען, לכן, כי להתנהגות רשויות האכיפה יש ליתן משקל מסוים בשלב הענישה.

עוד הזכיר את תעודות ההוקרה ודברי הזכות שנשמעו לטובת הנאשם, כך שמדובר במי שראוי לרחמים וחסד בשלב זה של חייו.

ב"כ הנאשם טען, שכשעסקין באירוע מתן שוחד שלא נגרם ממנו נזק ושאין הפקה של רווח משמעותי, הרי שמתחם העונש ההולם נע בין 6 חודשי עבודות שירות ל- 12 חודשי מאסר בפועל. באשר לקנס טען, שהקנס ששילם הנאשם 2 מקורו בכספי המשפחה, היה ברור שהמדובר בחלק ממכלול הענישה של האב, הבן והחברה - ועל כן גם הוסכם מראש על טווח קנס שתחילתו ב - 600,000 ₪, המצוי הרבה מעל למדיניות הענישה הנוהגת. כן הזכיר את הכספים המיוחדים לחילוט בהסכמה, כך שמדובר בסכומי עתק שהנאשם הסכים לשלם.

על כן עתר להשית על הנאשם עונש של עבודות שירות ברף הגבוה, כאשר יש בענישה מתונה כדי להביע את הסלידה החברתית מהתנהגות הנאשם והחשיבות שיש בשמירה על ניקיון עובד הציבור, ומצד שני מגלמת התחשבות בנאשם כאדם ולהגיע לתוצאה שתאפשר לו ולמשפחתו להתבונן בחרטה עמוקה תוך תקווה שתחזור גם השמחה לבית.

11. בדברו לבית-המשפט, מסר הנאשם: **"אני מתחרט ומתנצל מעומק ליבי. הרסתי את המשפחה שלי, הרסתי את המפעל ואני מלא בושה וחרטה. זה מה שיש לי להגיד"** (עמ' 157 לפרוטוקול).

דין והכרעה

12. בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין בסעיף 40ג(א), לצורך קביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

13. הערך החברתי המוגן המרכזי עניינו שמירה על טוהר המידות של עובדי ציבור, על פעילות תקינה של המנהל הציבורי ועל אמון הציבור.

בע"פ 1188/20 **מדינת ישראל נגד נניקשוילי** [6.1.22] (להלן: **עניין נניקשוילי**), עמד המשנה לנשיאה, כב' השופט הנדל, על הערכים המוגנים בעבירת השוחד:

"עבירות השוחד משובצות כיום בפרק ט' לחוק העונשין שכותרתו 'פגיעות בסדרי השלטון"

והמשפט'... מיקומה ה'גיאוגרפי' של עבירת השוחד בתוך חוק העונשין איננו מקרי. הוא מצביע על שלושה ערכים מרכזיים, שעליהם מבקשות עבירות השוחד להגן: טוהר המידות של עובדי הציבור; פעילותו התקינה של המנהל הציבורי; ואמון הציבור. כפי שצינתי בע"פ 4456/14 קלנר נגד מדינת ישראל, פסקה 2 לחוות דעתי (29.12.2015):...

'פגיעה בערכים אלו - כמוה כפגיעה בסדרי השלטון והמשפט. המכנה המשותף של ערכים אלו הוא עובד הציבור. הוא שחקן מרכזי ביסודות העבירה. נוכחותו שזורה לכל אורך הפרק המכיל את עבירות השוחד. שלושת הערכים שלובים, כמובן, זה בזה. עובדי הציבור נדרשים לפעול בהגינות וביושר לטובת האינטרס הכללי של תושבי המדינה. במצב הרצוי, הציבור הרחב מאמין כי כך אכן נוהגים אלו המכונים עובדי ציבור. אמון זה הוא תנאי הכרחי לקיומם של חיי חברה תקינים, ולהתנהלות הסדירה של המשטר הדמוקרטי. שוחד, לעומת זאת, עלול להביא לכך שעובד הציבור יפעל לקדם אינטרסים פרטיים. התפשטותה של תרבות השוחד מדרדרת, ואף בצעדי ענק, את איכות השירות הציבורי ואת האמון שהציבור הרחב רוחש לעובדי הציבור. מכאן הצורך לקבוע איסור פלילי ברור על עבירות השוחד, בגלגוליהן השונים. יש להבטיח כי עובד הציבור יגשים את תפקידו כנדרש, ויפעל על פי הכללים ואמות המידה הראויות" (בפסקה 11).

אשר לעבירת הלבנת ההון, נקבע:

"הלבנת הון היא תופעה בעלת פוטנציאל הרס עצום, ובפרט מבחינה כלכלית וחברתית. הלבנת הון היא שמאפשרת לעבריינים לבצע ואף להרחיב את מנעד העבירות שבביצוען הם נוטלים חלק... חוק איסור הלבנת הון רואה בעבירה של הלבנת הון עבירה עצמאית, תוך הכרה כי הפעולה של הלבנת תוצריה של העבירה הפלילית מהווה, כשלעצמה, פגיעה בערכיה של החברה, שכן פעולה זו היא שמאפשרת לעברייני ליהנות מפירותיה של העבירה שביצע. למעשה, העבירה של הלבנת הון עונה, באמצעות ספר החוקים, על השאלה 'האם הפשע משתלם?' ומנסה ליתן לה מענה שלילי ואפקטיבי" (ראו בע"פ תענך נגד מדינת ישראל [12.7.10], פסקה 233).

14. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה לפי סעיף 40ט(א) לחוק העונשין יאמר, כי הנסיבה לחומרה המרכזית היא שהיוזמה לשתי עבירות מתן השוחד באה מצידו של הנאשם, אשר פנה באופן עצמאי לשני עובדי ציבור, מתוך מניע כלכלי טהור. אין המדובר במעידה חד-פעמית, אלא עיננו הרואות כי המדובר בדפוס פעולה מתוכנן, אליו גרר הנאשם גם את בנו.

ההצעה הראשונה כוונה לפליישמן, שהיה בקשרים מקצועיים עם הנאשם לצורך קידום הזמנות. במסגרת פגישת עבודה רגילה בסוף שנת 2017, הנאשם הוא זה שהציע לפליישמן "מתנה" בדמות מחשב נייד, פליישמן סירב אך הנאשם חזר על הצעתו, ולאחר שפליישמן סירב בשנית, הנאשם לא הרפה והציע כי "המתנה" תינתן לילדיו של פליישמן. גם לכך הוא סירב. למרות הסירוב של פליישמן, הנאשם ממש "כפה" את המתת על פליישמן, כאשר לאחר מספר שבועות שלח הנאשם לביתו של פליישמן מחשב נייד משומשזר פרחים. פליישמן תיאר בעדותו כמה היה מופתע ממהלך זה, והוא אכן

דיווח על האירוע לממונה עליו, כשמספר ימים לאחר מכן נשלח שליח מטעם המל"מ והחזיר את המחשב הנייד לנאשם.

אירוע השוחד המרכזי התרחש במאי 2018, תקופה ממושכת לאחר משלוח המחשב, בו היה מעורב איש ציבור אחר, קלמר, ששימש כראש תחום רכז וקבלנות משנה בחברת מל"מ. קלמר הגיע לפגישת עבודה בחברה, ובמהלך הביקור הוזמן קלמר למשרדו של הנאשם - ביחידות ללא הקניינים. אז, הציע הנאשם לקלמר מתת בשווי 20 אלף דולר ו- 2% מכל הזמנת עבודה עתידית שתועבר ממל"מ לחברה, בתמורה לכך שקלמר יעביר במסגרת תפקידו עבודות לחברה של הנאשם. לרוע מזלו, הנאשם נתקל שוב בעובד ציבור הגון ובעל יושרה, אשר דיווח לממונה עליו ולקצין הביטחון של מל"מ על אודות האירוע.

כשלושה חודשים ומחצה לאחר מכן, הגיע קלמר - בתיאום עם המשטרה - לפגישת עבודה עם הנאשם, במהלכה שוב העלה הנאשם מיוזמתו את הצעת השוחד, הבהיר כי יקבל כסף במזומן והציב תנאי שקלמר לא יפקיד את הכספים, ואף שיפר את הצעת השוחד והגדיל אותה ל- 2.5% מכל עסקה עתידית.

כשבוע לאחר מכן, ובשני מועדים, משך בנו של הנאשם כספים מכספומט בשמונה פעימות, והמיר אותם לאחר מכן לדולרים בדיעתו של הנאשם על-מנת להסתיר את מקור הכספים.

קלמר הגיע לפגישת עבודה נוספת מספר ימים לאחר מכן, לבקשת הנאשם, במהלכה מסר הנאשם לקלמר שקית ובה 19,340 דולר, ובמטרה "לקנות" את מחויבותו לטווח ארוך, אמר לו ששיתוף הפעולה ביניהם יניב לקלמר טובות הנאה משמעותיות ולאורך זמן, כפי שהשתמע מאמירתו "אצלי יהיה לך לילדה בית".

15. עיננו הרואות, אם כן, כי הנאשם פגע באופן ממשי בערכים המוגנים, כאשר מיוזמתו הציע מתת לשני עובדי ציבור שהגיעו לפגישות עבודה, התעקש וחזר עליהן. על פליישמן הוא כפה ממש את אותו מחשב נייד משומש, ומקלמר לא הרפה ואף שכלל את הצעת השוחד מתוך כוונה שהמתת ישרת אותו לטווח ארוך. הנאשם סיבך גם את בנו, אשר ביצע את משיכת הכספים והמרתם לדולרים על-מנת להסתיר את מקור הכספים, ובכך פגעו השניים גם בערכים המוגנים העומדים בלב העבירה של הלבנת הון, אם כי המדובר בעבירה המשנית מבחינת עוצמת הפגיעה.

16. הוסכם בין הצדדים, שההגנה תוכל לטעון, כי הנאשם סבר שלאחר אירוע המחשב, מל"מ הפחיתו את כמות ההזמנות מהחברה, ועל הרקע האמור נתן הנאשם את השוחד לקלמר מתוך אמונה שהיקף העבודה ישוב להיות כפי שהיה. כמו כן הפרקליטות, אף אני סבורה כי המדובר בנסיבה לחומרה, כאשר הנאשם לא הפנים את הפסול שבהתנהגותו לאחר האירוע הראשון, אלא אף הסלים אותה והמשיך להאמין ששיג את מטרותו באמצעות הצעות לשוחד חוזרות ומשתכללות. עוד בהקשר זה יאמר, כי ניסיון ההגנה לטעון כי הנאשם פעל, כביכול, מתוך הפרעה מוכרת של מה שכונה "חרדה קיומית כלכלית", אין בה כדי לפעול לזכותו של הנאשם -

שכן לגישתי המדובר במעין "תירוץ" שיש בו כדי להעיד על תפיסתו המעוותת של הנאשם בעת ביצוע העבירות. הנאשם פעל מתוך בצע כסף, ככל הנראה על-מנת להיטיב את מצבו הכלכלי שלו ואולי גם של משפחתו ולקדם את עסקיו בדרכים נלוזות - הא ותו לא.

17. בסופו של יום, שני העובדים שהוצע להם שוחד, דיווחו לממונים עליהם על מעשיו של הנאשם, כאשר באירוע של קלמר, המשטרה קיבלה דיווח מקצין הביטחון של מל"מ, וקלמר הגיע בתיאום עם המשטרה לפגישה עם הנאשם, בה הוצעו לו בפעם השניה כספי השוחד. האינטראקציה מול שני עובדי ציבור ישרי-דרך הביאה לכך שלא נגרם נזק בפועל, אך פוטנציאל הנזק במתן השוחד של הנאשם הוא רב, כאשר הצעות השוחד עלולות להביא להשחתת השירות הציבורי עד ליסוד, והכל על מנת להפיק רווחים ולקדם עסקים. בהקשר זה אזכיר, כי עסקינן בעבירת התנהגות, והקשר הסיבתי הנדרש אינו בין התנהגות הנותן לבין התוצאה שנגרמה, אלא לתוצאה שהיתה אמורה להיגרם, דהיינו ממילא הקשר הסיבתי שיש להוכיח הוא "פוטנציאלי" (ראו **עניין נניקשוילי**, בפסקה 13).

18. לעניין מדיניות הענישה הנוהגת, ייאמר באופן כללי, שהמחוקק העלה את רף העונש המרבי בגין מתן שוחד לשבע שנים, במסגרת תיקון 103 לחוק העונשין. מטרת התיקון היתה לשקף את החומרה היתרה אשר גולמה בעבירת השוחד, ולפגוע במוטיבציה הכלכלית של אלו הזוממים לרקוח עסקאות שוחד (ראו בהצעת חוק העונשין (תיקון 108) (החמרת הענישה בעבירות שוחד), התש"ע - 2009, ה"ח 465). המחוקק החמיר ברכיב המאסר עם מקבל השוחד יותר מאשר נותן השוחד, אך על-פי פסיקת בית-המשפט העליון, החומרה הגלומה במתן השוחד גם היא רבה עד מאד, ובמיוחד במקרים שבהם נותן השוחד הוא שותף והכוח המניע להשחתת השירות הציבורי (ראו, למשל: ע"פ 4506/15 **צבי בר נגד מדינת ישראל** [11.12.2016], להלן: **עניין בר**, בפסקה 9 לפסק-דין של כב' השופט סולברג), כפי שאירע בעניינו של הנאשם. עוד נקבע, שבמלחמה הקשה נגד שחיתות שלטונית, דרך המלך היא עונש מאסר כאמצעי הענישה ההולם והראוי, וצריך שיתקיימו נסיבות מיוחדות מאוד כדי שנותן השוחד לא ישא מאסר מאחורי סורג ובריח (ראו בע"פ 4456/14 **קלנר נגד מדינת ישראל** [29.12.15], בפסקה 4 לפסק-דין של כב' השופט (כתוארו אז) הנדל). כמובן, שאין בכך כדי לזנוח את הגישה האינדיבידואלית בענישה, אך לא ניתן להתעלם ממגמת ההחמרה בעבירה בה עסקינן.

19. עיינתי בפסיקה שהוצגה על-ידי ב"כ הצדדים ובפסיקה נוספת, ולצורך קביעת מתחם העונש ההולם אציין את המרכזיים שבהם:

עניין נניקשוילי: גזר-הדין נושא הערעור, אשר ניתן בת"פ (מחוזי ת"א) 4637-12-15 **מדינת ישראל נ' בן אליעזר ואח'** [30.12.19] הוגש על-ידי ההגנה, וביום בו נשמעו הטיעונים לעונש בעניינו של הנאשם, פורסם פסק-הדין בערעור.

המערער הורשע בעבירות של מתן שוחד והלבנת הון. עיקרה של הפרשה עניינו בסכום כסף משמעותי (ארבע-מאות אלף דולר) שהועבר על ידי המערער לבנימין בן אליעזר, שכיהן כנבחר ציבור, ועל-פי דרישתו, כשגובש מנגנון מורכב להסוואת כספי המתת. בית-המשפט המחוזי קיבל את עמדת המדינה, לפיה הכספים היוו שוחד כדי

לקדם אינטרסים כלכליים של המערער, גם אם היו ברקע יחסי חברות בין השניים, קבע מתחם עונש הולם שנע בין 14 ל - 36 חודשי מאסר, והשית עליו עונש מאסר בפועל בן 14 חודשים וקנס בסך מיליון ₪.

חרף העובדה כי המערער נענה לדרישת בן-אליעזר - בניגוד לעניינו, בו הנאשם היה היוזם, קיומה של מערכת יחסים חברית ומתמשכת בין השניים, ודמותו החיובית של המערער, בית-המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה וקבע, שעונש המאסר בן 14 חודשים אינו מרתיע ואינו הולם, בהינתן מקום המעשה בשורת המעשים השונים של שוחד. מבלי למצות את הדין, אך בהתחשב במגמת ההחמרה, עונשו של המערער הוחמר ל - 21 חודשי מאסר בפועל.

ע"פ 5561/17 **פלאח נ' מדינת ישראל** [22.1.18] (הוגש על-ידי התביעה): המערער, הבעלים של חברת כוח-אדם שסיפקה שירותי ניקיון לעיריית נשר, הורשע על יסוד הודאתו בשני אישומים של מתן שוחד, בכך שלאורך 6 שנים שיחד את סגן ראש העירייה, לבקשת אותו סגן, ואת מזכיר העירייה, וכאשר פנה בהצעת שוחד לסגן נוסף, הודיע על כך האחרון למשטרה והפרשה נחשפה. המערער טען כי פעל מתוך מצוקה כלכלית, הציג מסמכים בדבר בעיות רפואיות, והוגש בעניינו תסקיר שכלל המלצה לטיפול נפשי ולהשתת עונש של עבודות שירות. לחובתו של המערער עבר פלילי בעבירות מרמה, זיוף ונשק. בית-המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם שנע בין 30 - 48 חודשי מאסר, והושת עליו עונש של 30 חודשי מאסר בפועל, דהיינו ברף התחתון של המתחם, בשל בעיותיו הרפואיות של המערער.

ערעור על חומרת העונש התקבל, בשל הפחתה בעונש של נאשמים אחרים בפרשה, השיהוי הרב ועינוי הדין שנגרם ומצבו הרפואי של המערער, כך שהעונש הועמד על 24 חודשי מאסר בפועל.

בעניין בר, נדונה פרשת השוחד של ראש עיריית רמת-גן, ופסק-הדין הוגש על-ידי ב"כ הצדדים, כל אחד טען מנקודת ראותו.

מערער 2 הורשע בשתי עבירות של מתן שוחד (בסך מיליון ₪ ו- 20% ממניות נפט) ובעבירה של הלבנת הון, בקשר לשני פרויקטים תוך שעירב בן משפחה. המדובר באדם בן 80, שסבל מבעיות רפואיות רבות. בית-המשפט המחוזי קבע שני מתחמים שונים וציין, כי אלמלא גילו המבודר ומצבו הרפואי, עונשו היה נגזר ל - 4 שנות מאסר. לבסוף, בית-המשפט מחוזי גזר עליו עונש מאסר בפועל בן 33 חודשים וקנס בסך מיליון ₪. ערעור על חומרת העונש התקבל, ועונשו הופחת ל - 9 חודשי עבודות שירות בשל מצבו הרפואי המורכב.

מערער 3 הורשע בעבירה של מתן שוחד (440 אלף ₪), הלבנת הון, ובשיבוש הליכי משפט, בגין פרויקט אחר, כאשר המדובר בשוחד סביב הסכם קבלת הלוואה, אותו יזם בר. בית-המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם שנע בין 10 ל- 30 חודשי מאסר, והשית עליו 11 חודשי מאסר לצד קנס בסך 300 אלף ₪. בית-המשפט העליון קבע, כי העונש נוטה לקולה, אך בהינתן הזיכוי מעבירה של הלבנת הון, עונשו הופחת ל - 10 חודשי מאסר בפועל.

מערער 4 הורשע בעבירה של מתן שוחד (465 אלף ₪), בגין פרויקט נוסף, ולא קיבל בסופו של דבר תמורה,

שכן הפרויקט לא יצא אל הפועל. העבירות בוצעו בטרם נכנס לתוקפו תיקון 103 לחוק העונשין, נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 18 ל - 36 חודשים, ובית-המשפט המחוזי השית עליו עונש של 22 חודשי מאסר בפועל, תוך שהתחשב בנסיבותיו האישיות - לרבות פטירת בתו במהלך המשפט. בית-המשפט העליון קיבל את הערעור במובן זה, שעונשו הופחת ל - 10 חודשי מאסר בפועל לאחר שזוכה מתשלום אחד ששילם לבר ובכך הופחת היקף השוחד.

ת"פ (מחוזי ת"א) 16563-08-17 **מדינת ישראל נ' וולדברג** [18.3.18] (הוגש על-ידי ההגנה): עניינו בפרשת שוחד בה היתה מעורבת פאינה קירשנבאום, והנאשמת שימשה כמנכ"לית עמותה המסייעת לבעלי עסקים ויזמים המעודדת עלייה יזמית לישראל, והוטל עליה עונש של 6 חודשי מאסר לנשיאה בעבודות שירות. גזר-הדין הוגש על-ידי ההגנה בכדי להמחיש כי המדינה מעלה עתירות עונשיות מקלות בתיקים בעלי היקף רחב. עיון מדוקדק בגזר-הדין מעלה אמירה רלבנטית לעניינו של הנאשם, ולפיה כאשר מדובר בנותני שוחד יש להבחין בין נותני שוחד שיוזמים את ביצוע העבירה, ובכך משחיתים את עובדי הציבור - כשדינם למאסר ממשי, לבין נותני שוחד שלא יזמו את העבירה, לא הציעו מיוזמתם את השוחד, אלא נדרשו לתת את השוחד על ידי לוקח השוחד.

ת"פ (מחוזי חיפה) 51826-09-19 **מדינת ישראל נ' נוי** [27.12.20] (הוגש על-ידי ההגנה): הנאשם הודה במסגרת הסדר בכתב-אישום מתוקן והורשע בביצוע עבירות של מתן שוחד, שיבוש מהלכי משפט ושבוועת שקר. הנאשם בעל משק חקלאי אשר סיפק מזון לבעלי חיים המוחזקים בגן חיות, כשבין הנאשם לבין מנהל גן החיות - יגאל פדידה, התגבשה מערכת יחסים שוחדית כדי להבטיח את המשך זכייתו במכרזים, תוך הסוואת תשלומי השוחד במנגנון מורכב למדי - והכל במשך כחמש שנים. שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית, הנאשם הביע עמדה קורבנית ולא לקח אחריות על מעשיו. בית-המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם שנע בין 9 ועד 18 חודשי מאסר, ועל המערער, אדם בן 65 ללא עבר פלילי, הוטל עונש של 9 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות וקנס בסך 100,000 ₪. יוער, שבית-המשפט הדגיש, שהתרשם שאותו פדידה ניצל את מצוקתו של הנאשם.

ת"פ (מחוזי ב"ש) 60079-01-12 **מדינת ישראל נ' עזריה** [1.12.14] (הוגש על-ידי ההגנה): ברקע גזר-הדין פרשה שעניינה במתן שוחד על ידי הנאשם לעובדי ציבור בדרגים בכירים, במטרה לקדם את ענייניו מול המועצה האזורית על ידי זכייה במכרזים וקבלת כספים שלא כדין, והנאשם הורשע על-יסוד הודאתו בשתי עבירות של מתן שוחד. באישום אחד המדובר בעבירות שבוצעו לאורך כארבע שנים, ובסך הכל הוטו ארבעה מכרזים לגבי עבודות בהיקף נרחב. על-פי המפורט באישום השני, נתן הנאשם לגזבר העירייה שוחד בשווי מוערך של כ - 20,000 ₪ באותה התקופה, כשצוין, שבחלק משמעותי מן המקרים, היוזמה לביצוע השוחד באה מצדו של הגזבר ולא מצד הנאשם.

העבירות בוצעו בטרם כניסת התיקון לתוקף, ועל כן קבע בית-המשפט כי יש להחיל את רמת הענישה הנהוגה בעת ביצוע העבירות - וללא יישום השינוי שחל בנוגע להחמרה בענישה בעבירה של מתן שוחד. בית-המשפט קבע מתחם עונש הולם שנע בין 8 - 30 חודשי מאסר בפועל, בכל אחד מהאישומים, והשית על הנאשם עונש מאסר בפועל בן 15 חודשים.

עפ"ג (מחוזי ים) 64323-10-18 **שרבתי נגד מדינת ישראל** [12.3.19]: בבית-המשפט השלום, הורשע המערער על פי הודאתו בביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע ומתן שוחד. המערער הוא הבעלים של חברה העוסקת בקניה ומכירה של מוצרי מזון, אשר העביר ללא בדיקה מאות משאיות וסחורות שלא היו מורשות להיכנס לישראל, תוך תשלום שוחד למפקד המחסום, שוטר מג"ב במהלך תקופה של 7 חודשים, כשהעברת המשאיות נעשתה באמצעות נהג ועובדים נוספים. על מפקד המחסום הושת עונש מאסר בן 40 חודשים, ועל הנהג הושת עונש מאסר בן 11 חודשים. באשר למערער, בית-משפט השלום קבע מתחם עונש הולם שנע בין 9 - 24 חודשי מאסר בפועל, זקף לזכותו את הודאתו ואת חלוף הזמן של 8 שנים מאז בוצעו העבירות. בית-משפט השלום ציין, שהיה נכון להשית על המערער עונש חמור יותר מזה שהושת על הנהג (11 חודשי מאסר בפועל), שכן הוא היה בעל הסחורה והאינטרס הכלכלי הישיר, אך נוכח נסיבותיו אישיות והעובדה שמשפטו נמשך זמן רב שלא באשמתו, השית עליו עונש מאסר בפועל בן 11 חודשים.

ערעור על חומרת העונש נדחה.

20. פסקי-דין אלו משקפים קשת מקרים רלבנטיים, כאשר לאחר ביצוע הבחנות מתבקשות, תוך מתן דגש לכך שהנאשם הוא שחזר ויזם את הצעות השוחד הנקודתיות מספר פעמים, ניסה להסוות את התשלום באמצעות בנו, אם כי במנגנון לא מורכב, ועל רקע מגמת ההחמרה הבאה לידי ביטוי בתיקון 103 לחוק העונשין ובקביעות בית-המשפט העליון, אני קובעת מתחם עונש הולם אשר נע בין 14 - 36 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה כלכלית משמעותית.

21. בעניינו של הנאשם לא הוצג כל שיקול אשר מצדיק חריגה מהמתחם מטעמי שיקום (או מטעמי הגנה על שלום הציבור). בהקשר זה ייצוין, כי אין המלצה טיפולית מטעם שירות המבחן; גם אם הנאשם השתלב בקשר טיפולי פרטני עם ד"ר כהן רוכברגר, אני מעדיפה את נקודת המבט המקצועית של שירות המבחן, האמון על-פי חוק למסור המלצותיו לבית-המשפט, גם על בסיס ידע רב וניסיון בטיפול בעוברי-חוק. יש לציין עוד, כי הנאשם סובל מבעיית התמכרות לאלכוהול למשך מספר שנים (כשכל פעם נמסרה גרסה אחרת לגבי המועד בו החל לצרוך אלכוהול), ונראה כי הוא מצוי בשלב ראשוני בטיפול. על כן, עונשו ייגזר בתוך המתחם ויש להתחשב בנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות, כמפורט בסעיף 40'א' לחוק העונשין.

22. אמנם, פרשת התביעה בתיק זה נשמעה במלואה, אך בסופו של יום הנאשם הודה בכתב-אישום מתוקן ולקח אחריות על מעשיו בבית-המשפט. לחובתו של הנאשם עבר פלילי, אך זה התיישן, ובכל מקרה אינו רלבנטי לעניינו.

23. אכן, הנאשם סובל ממספר בעיות רפואיות, אך לא כאלה אשר אינן מאפשרות נשיאת מאסר מאחורי סורג ובריא, כשחלקן גם נעוצות בכך שהנאשם בן 73, נתון ממנו איני מתעלמת. כמו-כן, לא נעלמה מעיני ההתדרדרות במצבו הנפשי, בין היתר על רקע ירידה קוגניטיבית, כשברור שהשהייה בבית-הסוהר לא תהיה קלה עבורו, ואף תפגע בבני משפחה רבים התלויים בו ודואגים לו.

24. בנסיבות רגילות, לאור לקיחת האחריות המאוחרת, קיומו של עבר פלילי - גם אם ישן, האמור בתסקיר שירות המבחן - שאינו כולל המלצה טיפולית ועל רקע העונש שנגזר על בנו, היה ראוי להטיל על הנאשם עונש המצוי מעל לרף התחתון של המתחם. עם זאת, נוכח כל המתואר לעיל, החלטתי להעמיד את רכיב המאסר בפועל ברף התחתון של המתחם שקבעתי. באשר לקנס, בכוונתי להטיל עליו קנס מידתי, גם בהתחשב בכך שהוא עתיד לשאת במאסר ובסכום החילוט עליו הוסכם.

25. לאור האמור לעיל, אני גוזרת את דינו של הנאשם כדלקמן:

14 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו על-פי רישומי שב"ס.

12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו עבירות בהן הורשע.

קנס על סך 150,000 ₪ או 3 חודשי מאסר תמורתו, לתשלום ב - 10 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים בסך 15000 ₪ כל אחד, החל מיום 1.7.22 ובכל ראשון לחודש לאחרי. אי-עמידה בתשלום אחד יביא לפירעון הקנס כולו באופן מיידי.

מורה על חילוט הכספים התפוסים: 19,340 דולר וכן 50,000 ₪.

על החברה, הנאשמת 3, אני גוזרת קנס על סך 30,000 ₪ לתשלום עד ליום 1.7.22.

הנאשם יתייצב לנשיאת מאסרו בבית סוהר הדרים, ביום 25.4.22 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות/דרכון וגזר-דין זה.

על ב"כ הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם: מרים חייאבי רכזת מיין מוקדם - 074-7831077 (במקום 08-9787377 בעבר), מירב אבוחצירה רשמת מאסרים נדחים - 074-7831078 (במקום 08-9787336 בעבר).

אדון עתה בתנאים שייקבעו לצורך עיכוב ביצוע עונש המאסר.

ניתן צו כללי למוצגים.

הודעה זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, ל' אדר א' תשפ"ב, 03 מרץ 2022, במעמד הנאשם וב"כ הצדדים.